

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 212 03 Gyakorlatos színész Színházi és filmszínész szakmairány

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Színház és drámatörténet, műelemzés

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 001136/2014-5522 számon kiadom.

Jóváhagyta:

EREDETTVEL MINDENBEN
MEGEGYZŐ MÁSOLAT

Szakál Ferenc Pál
főosztályvezető
* 74.

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés: 54 212 03 Gyakorlatos színész Színházi és filmszínész szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Színház- és drámatörténet, műelemzés

A vizsgafeladat ismertetése: A dráma és színháztörténeti, művelődéstörténeti, filmtörténeti és műelemző dramaturgiai ismeretek bemutatása a kötelező és ajánlott szakirodalom, valamint a központilag összeállított vizsgakérdések alapján.

A tételekhez segédeszköz nem használható.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

Ajánlott szakirodalom az 1-20. tételekhez:

- A színészmesterség alapismeretei, szerk: Kovács Gábor Dénes, NSZFI, 2009.

Drámairodalom, drámaelemzés, esztétika:

- Bécsy Tamás: Mi a dráma? Akadémia, 1987.
- Esztétikai Kislexikon. Szerkesztette: Szerdahelyi István, Zoltai Dénes, Kossuth, 1979.
- Erika Fischer-Lichte: A dráma története. Jelenkor, 2001.
- Hegedűs Géza - Kónya Judit: Kecskéének. Azaz két és fél évezred drámatörténete. Gondolat, 1969.

Színház-történet:

- Magyar színház-történet, 1790–1873. Szerkesztette Kerényi Ferenc. Budapest, Akadémiai, 1990.
- Magyar színház-történet, 1873–1920. Szerkesztette Gajdó Tamás. Budapest, Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet–Magyar Könyvklub, 2001.
- Magyar színház-történet, 1920–1949. Szerkesztette Gajdó Tamás. Magyar Könyvklub, 2005.
- Magyar színházművészeti lexikon. Főszerkesztő Székely György. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1994.
- Peter Simhandl: Színház-történet, Helikon, 1998.
- A színház világtörténete 1-2. Főszerkesztő: Hont Ferenc, szerkesztette: Staud Géza, Hont Ferenc, Gondolat, 1986.
- A színjáték művészete 1. Összeállította: Keleti István, N. P. I. 1966.

Színházi előadás és filmelemzés:

- P. Pavis: Előadáselemzés, Balasi, 2003.
- Hartai László – Muhi Klára: Mozgóképkultúra és médiaismeret, Korona, 1998.
- D. Bordwell – K. Thompson: A film története, Palatinus, Bp. 2007.
- 88 és ½ híres film, Móra, Bp. 1996.

Szöveggyűjtemények:

- A színház ma. Szerkesztette: Lengyel György, Gondolat, 1970.
- Színházi antológia XX. század. Válogatta és szerkesztette: Jákfalvy Magdolna, Balassi, 2000.
- A színésznevelés breviáriuma. Szerkesztette: Nánay István, Múzsák 1983.

- 1. A. Az ókori görög színjátszás és drámairodalom. Mutassa be a görög kultúra és művelődés klasszikus korszakát! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a görög dráma forrásait, jellemző műfajait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 1. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- **Aiszkhülosz: Leláncolt Prométheusz**
 - **Szophoklész: Oedipus király**
 - **Euripidész: Elektra**
-

- 2. A. Az ókori komédia típusai. Mutassa be a latin kultúra és művelődés korszakait! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze az ókori komédia típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 2. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- **Arisztophanész: Felhők**
 - **Plautus: A hetvenkedő katona**

- 3. A A középkor színjátéktípusai és drámairodalma. Mutassa be a középkori kultúra és művelődés korszakait! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a vallásos és a világi színjáték típusait, jelentős alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 3. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- Ismeretlen szerző: Akárki (Akárki c. antológia)
 - Ismeretlen szerző: Pathelin Péter prókátor (Szamártestamentum c. antológia)
-

- 4. A. A reneszánsz színházi kultúrája, dráma- és színjátéktípusai. Mutassa be a reneszánsz kultúra és művelődés korszakát! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a reneszánsz színjáték típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 4. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- Ruzante: A csapodár madárka
 - Machiavelli: Mandragóra

- 5. A. Az Erzsébet-kor színházművészete és drámairodalma. Mutassa be a manierizmus irányzatának művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze az Erzsébet-kori színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a kor színjátéktípusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 5. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- **W. Shakespeare: III. Richárd**
 - **W. Shakespeare: Romeo és Júlia**
 - **W. Shakespeare: Szentivánéji álom**
 - **W. Shakespeare: Hamlet**
 - **W. Shakespeare: Macbeth**
-

- 6. A. A spanyol barokk, valamint a francia klasszicista udvari kultúra színházművészete. Mutassa be a barokk és a klasszicizmus stíluskorszakainak művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a spanyol barokk vagy a francia klasszicizmus korszakának színjátéktípusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 6. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- **Lope de Vega: A kertész kutyája**
 - **Calderon de la Barca: Az élet álom**
 - **Calderon de la Barca: Az állhatatos herceg**
 - **P. Corneille: Cid**
 - **J. Racine: Phaedra**

- 7. A. A jellemvígjáték mesterei. Mutassa be a racionalizmus és a felvilágosodás eszme-rendszerét, a 16. és a 17. század művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a kor színjátszásának scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a korszak vígjáték-irodalmának típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait, Molière vagy C. Goldoni életművének főbb szakaszait!**
- 7. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszköz-rendszerének sajátos jellemzőit!**
- Molière: Tartuffe
 - Molière: Don Juan
 - Molière: A mizantróp
 - C. Goldoni: Két úr szolgája
 - C. Goldoni: A fogadósnő/Mirandolina
-

- 8. A. A szentimentalizmus és a romantika drámairodalma és színházművészete. Mutassa be a szentimentalizmus irányzatának és a romantika korszakának művelődéstörténeti jellegzetességeit! Jellemezze a korszak színjátszásának scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerét, annak kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a romantika korának színjátéktípusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 8. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszköz-rendszerének sajátos jellemzőit!**
- J. W. Goethe: Egmont
 - F. Schiller: Don Carlos
 - F. Schiller: Ármány és szerelem
 - G. Büchner: Woyzeck

- 9. A. A polgári drámairodalom és a színpadi naturalizmus. Mutassa be a századforduló jelentős stílusirányzatait, a korszak művelődéstörténeti jellegzetességeit! Jellemezze a naturalista színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a polgári naturalista színjáték típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 9. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- H. Ibsen: Nóra
 - A. P. Csehov: Három nővér
 - A. Strindberg: Az apa
 - A. P. Csehov: Cseresznyés kert
 - F. Wedekind: Lulu
 - M. Gorkij: Éjjeli menedékhely
 - G. B. Shaw: Warrenné mestersége
-

- 10. A. Az antinaturalista színházművészet és drámairodalom. Mutassa be az avantgárd jelentős stílusirányzatait, a korszak művelődéstörténeti jellegzetességeit! Jellemezze az antinaturalista színjátszás főbb típusait, műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!**
- 10. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!**
- A. Jarry: Übü király
 - L. Pirandello: IV. Henrik
 - B. Brecht: Koldusopera
 - F. G. Lorca: Vérnász

11. A. Az amerikai színházművészet és drámairodalom. Mutassa be az USA színházművészetét alakító művelődéstörténeti mozzanatok! Jellemezze az amerikai színjátszás főbb típusait, műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze az amerikai színjáték főbb típusait, a jelentős drámaírókat, a tematikai és dramaturgiai sajátosságokat!

11. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- E. O'Neill: Hosszú út az éjszakába
- A. Miller: Az ügynök halála
- T. Williams: Macska a forró tetőn
- E. Albee: Nem félünk a farkastól

12. A. Az abszurdtól a kortársig, színházművészeti és drámairodalmi törekvések az utóbbi fél évszázadban. Mutassa be a korszak művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze az ellenszínház, valamint a század második felének fontosabb műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

12. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

– A. Camus: Caligula	– H. Pinter: A gondnok
– J. Genet: Cselédek	– T. Stoppard: Rosencrantz és Guildenstern halott
– S. Beckett: Godot-ra várva	– J. Osborne: Dühöngő ifjúság
– E. Ionesco: Az orrszarvú	
– S. Mrozek: Tangó	

13. A. A magyar színjátszás és drámairodalom a romantika korában. Mutassa be a korszak művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze a magyar hivatásos színjátszás történetének első évszázadát, színházait, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

13. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Katona József: Bánk bán**
- **Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde**
- **Szigligeti Ede: Liliomfi**
- **Madách Imre: Az ember tragédiája**

14. A. A magyar színjátszás és drámairodalom jellemzői a 19. század végétől a huszadik század közepéig. Mutassa be a korszak művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a magyar színjátszás műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

14. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Herczeg Ferenc: Bizánc**
- **Füst Milán: Boldogtalanok**
- **Barta Lajos: Szerelem**
- **Szép Ernő: Patika**
- **Molnár Ferenc: Játék a kastélyban**
- **Heltai Jenő: A néma levente**
- **Németh László: Villámfénynél**
- **Tamási Áron: Énekes madár**
- **Márai Sándor: Kaland**

15. A. A magyar színházművészet és drámairodalom jellemzői a két rendszerváltozás között. Mutassa be a korszak művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a magyar színjátszás műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

15. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom
- Illyés Gyula: Különc
- Hubay Miklós – Vas István – Ránki György: Egy szerelem három éjszakája
- Örkény István: Tóték

16. A. Határon túli magyar nyelvű színjátszás, az erdélyi drámairodalom. Mutassa be a határon túli magyar művelődés alapvonásait! Jellemezze a magyar nyelvű színjátszás főbb műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze az erdélyi drámairodalom jelentős színjátéktípusait, alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

16. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- Páskándi Géza: Vendégség
- Székely János: Caligula helytartója
- Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja

17. A. A magyar színházművészet és drámairodalom eredményei az utóbbi negyed században. Mutassa be a korszak művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a magyar színjátszás műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a korszak főbb színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

17. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

– Szakonyi Károly: Adáshiba	– Kornis Mihály: Körmagyar
– Szabó Magda: Régimódi történet	– Parti Nagy Lajos: Ibusár
– Spiró György: Csirkefej	– Háty János: A Gézagyerek
– Schwajda György: Himnusz	

18. A. Az egyetemes filmtörténet főbb szakaszai, stílusirányzatai. Mutassa be a filmtörténet fontosabb irányzatainak alapvonásait! Sorolja fel és jellemezze az egyes irányzatok jelentős alkotóit, alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait! Jellemezze a színház és filmművészet összefüggéseit!

18. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt filmalkotások egyikének szerkezetét, mutassa be dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- A háromgarasos opera/Koldusopera – G. W. Pabst (1931)
- Szentivánéji álom – M. Reinhardt (1935)
- A vágy villamosa – E. Kazan (1951)
- Macska a forró bádognetón – R. Brooks (1958)
- Dühöngő ifjúság – T. Richardson (1959)
- Nem félünk a farkastól – M. Nichols (1966)
- Macbeth – R. Polanski (1971)
- Woyzeck – W. Herzog (1979)
- Rosencrantz és Guildenstern halott – T. Stoppard (1990)

19. A. Az európai filmművészet jelentős alkotói az utóbbi fél évszázadban. Mutassa be a filmtörténet fontosabb irányzatainak alapvonásait a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a szerzői filmművészet jelentős alkotóit, alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

19. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt filmalkotások egyikének szerkezetét, mutassa be dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- 8 és 1/2 – F. Fellini (1963)
- Nagyítás – M. Antonioni (1966)
- Jelenetek egy házasságból – I. Bergman (1973)
- Etűdök gépzongorára- Ny. Mihalkov (1977)
- Danton – A. Wajda (1982)
- Az én kis falum – J. Menzel (1985)

20. A. A magyar filmművészet. Mutassa be a magyar filmtörténet fontosabb szakaszainak alapvonásait! Sorolja fel és jellemezze az egyes szakaszok jelentős alkotóit, alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

20. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt filmalkotások egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- Liliomfi - Makk Károly (1954)
- Elveszett paradicsom - Makk Károly (1962)
- Isten hozta, őrnagy úr! - Fábri Zoltán (1969)
- Szerelmem, Elektra - Jancsó Miklós (1974)
- Woyzeck – Szász János (1993)

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. A. Az ókori görög színjátszás és drámairodalom. Mutassa be a görög kultúra és művelődés klasszikus korszakát! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a görög dráma forrásait, jellemző műfajait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az ókori kultúrák, a városállamok. A görög kultúra szakaszai, klasszikus, periklészi fénykora.
- A színjátszás ősf ormáinak (mágia, rítus, mimézis) megjelenése.
- A görög dráma kialakulása (Dionüszosz-szertartás), forrásai (mondakörök), műfajai (tragédia, komédia, szatírrjáték), jelentős alkotói (Aiszkülosz, Szophoklész, Euripidész), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A görög színház épülete, játékalkalmak, színjátszók, játéktípus, esztétikai, scenikai jellemzők.

1. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Aiszkülosz: Leláncolt Prométheusz**
- **Szophoklész: Oedipus király**
- **Euripidész: Elektra**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expozíció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

2. A. Az ókori komédia típusai. Mutassa be a latin kultúra és művelődés korszakait! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze az ókori komédia típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A latin kultúra szakaszai, a művelődés jellemzői, fénykora.
- A görög és a latin komédia kialakulása, kapcsolata, forrásai, jellemző típusai, jelentős alkotói (Arisztophanész, Menandrosz, Plautus, Terentius) tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A latin színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága.
- A színjátszás helye, a színházépület sajátosságai, játékkalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői a latinok színházi kultúrájában.
- A színjátszás játékstílusa, esztétikai, scenikai jellemzői.

2. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Arisztophanész: Felhők**
- **Plautus: A hetvenkedő katona**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

3. A. A középkor színjátéktípusai és drámairodalma. Mutassa be a középkori kultúra és művelődés korszakait! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a vallásos és a világi színjáték típusait, jelentős alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A középkor kultúrájának szakaszai, típusai (egyházi, világi), centrumai. Stíluskorszakok, irányzatok, a művészeti ágak jellemzői, főbb irodalmi műfajok.
- A középkor drámairodalmának kialakulása, forrásai, jellemző típusai (misztérium, mirákulum, moralitás, farce), műfajai, tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága.
- A színjátszás helye és tere, játékkalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői a középkorban.
- A színjátszás játéktípusa, esztétikai, scenikai jellemzői.

3. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- Ismeretlen szerző: Akárki (Akárki c. antológia)
- Ismeretlen szerző: Pathelin Péter prókátor (Szamártestamentum c. antológia)

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expozíció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

4. A. A reneszánsz színházi kultúrája, dráma és színjátéktípusai. Mutassa be a reneszánsz kultúra és művelődés korszakát! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a reneszánsz színjáték típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A reneszánsz művelődés jellemzői, a fénykor kulturális, művészeti alkotásai, forma- és stílussteremtő alkotói.
- A reneszánsz drámairodalmának forrásai, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (Machiavelli, Ruzante) tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a reneszánsz korában.
- A színjátszás helye, a játéktér, a színházépület sajátosságai, játékalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői az itáliai reneszánsz színjátszás fénykorában.
- A színjátszás játéktípusa, a commedia dotta és a commedia dell'arte esztétikai, scenikai jellemzői.

4. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Ruzante: A csapodár madárka**
- **Machiavelli: Mandragóra**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stílári jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

5. A. Az Erzsébet-kor színházművészete és drámairodalma. Mutassa be a manierizmus irányzatának művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze az Erzsébet-kori színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a kor színjátéktípusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az Erzsébet-kor manierista művelődésének jellemzői.
- Az Erzsébet-kor drámairodalmának forrásai, mintái, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói, tematikai, dramaturgiai jellemzői. Shakespeare életműve.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a korszakban.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a játékkalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői az angol manierista színjátszás fénykorában.
- A színjátszás játéktípusa, esztétikai, scenikai jellemzői a manierizmus korában.

5. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszköztárszerének sajátos jellemzőit!

- **W. Shakespeare: III. Richárd**
- **W. Shakespeare: Romeo és Júlia**
- **W. Shakespeare: Szentivánéji álom**
- **W. Shakespeare: Hamlet**
- **W. Shakespeare: Macbeth**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, kérésleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stílári jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszköztárszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

C

6. A. A spanyol barokk, valamint a francia klasszicista udvari kultúra színház-művészete. Mutassa be a barokk és a klasszicizmus stíluskorszakainak művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze a színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a spanyol barokk vagy a francia klasszicizmus korszakának színjáték-típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A barokk és a klasszicista korstílusok jellemzői, a spanyol és a francia udvari kultúrák fénykora, jelentős művészeti alkotásai, alkotói.
- A spanyol barokk dráma forrásai, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (Lope de Vega, Calderon de la Barca), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A francia klasszicista dráma forrásai, mintái, műfajai, jelentős alkotói (P. Corneille, J. Racine), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a spanyol, valamint a francia udvari reprezentáció évszázadában.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a játékalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői a spanyol, valamint a francia színjátszás nagy korszakában.
- A barokk és a klasszicista színjátszás játéktípusa, esztétikai, scenikai jellemzői.

6. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Lope de Vega: A kertész kutyája**
- **Calderon de la Barca: Az állhatatos herceg**
- **Calderon de la Barca: Az élet álom**
- **P. Corneille: Cid**
- **J. Racine: Phaedra**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expozíció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

7. A. A jellemvígjáték mesterei. Mutassa be a racionalizmus és a felvilágosodás eszmerendszerét, a 17. és a 18. század művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a kor színjátszásának scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel, és jellemezze a korszak vígjáték-irodalmának típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait, Molière vagy C. Goldoni életművének főbb szakaszait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A racionalizmus és a felvilágosodás eszmerendszere, a művelődéstörténeti korszak, jellemzői, kulturális, művészeti alkotásai, alkotói.
- A 17-18. századi jellemvígjáték forrásai, mintái, jelentős alkotói (Molière, C. Goldoni), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottságának különbségei a francia udvar és az itáliai polgárság színházi életében.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a játékalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői a felvilágosodás századában.
- A színjátszás játéktípusa, esztétikai, scenikai jellemzői a választott színházi alkotó korában.

7. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Molière: Tartuffe**
- **Molière: Don Juan**
- **Molière: A mizantróp**
- **C. Goldoni: Két úr szolgája**
- **C. Goldoni: A fogadósnő/ Mirandolina**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expozíció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

8. A. A szentimentalizmus és a romantika drámairodalma és színházművészete. Mutassa be a szentimentalizmus irányzatának és a romantika korszakának művelődéstörténeti jellegzetességeit! Jellemezze a korszak színjátszásának scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerét, annak kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a romantika korának színjátéktípusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szentimentalizmus stílusirányzata, a „Sturm und Drang”, a romantika korstílusa.
- A romantikus dráma forrásai, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (J. W. Goethe, F. Schiller, G. Büchner), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a romantika korában.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a játékkalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői a német romantika időszakában.
- A színjátszás játékstílusa, esztétikai, scenikai jellemzői.

8. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszköztrendszerének sajátos jellemzőit!

- **J. W. Goethe: Egmont**
- **F. Schiller: Ármány és szerelem**
- **F. Schiller: Don Carlos**
- **G. Büchner: Woyzeck**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszköztrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

9. A. A polgári drámairodalom és a színpadi naturalizmus. Mutassa be a századforduló jelentős stílusirányzatait, a korszak művelődéstörténeti jellegzetességeit! Jellemezze a naturalista színjátszás scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a polgári naturalista színjáték típusait, jelentős alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A 19. század második felének művelődéstörténeti jellemzői, a naturalizmus és a szimbolizmus stílusirányzatai.
- A századvég és a századforduló polgári drámairodalmának jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (H. Ibsen, A. Strindberg, G. B. Shaw, F. Wedekind, A. P. Csehov, M. Gorkij), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a századforduló idején Európában.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a játékalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői a naturalista játékhagyomány kialakulásának időszakában.
- A naturalista színjátszás játéktípusa, esztétikai, scenikai jellemzői.

9. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **H. Ibsen: Nóra**
- **A. Strindberg: Az apa**
- **F. Wedekind: Lulu**
- **G. B. Shaw: Warrené mestersége**
- **A. P. Csehov: Három nővér**
- **A. P. Csehov: Cseresznyés kert**
- **M. Gorkij: Éjjeli menedékhely**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

10. A. Az antinaturalista színházművészet és drámairodalom. Mutassa be az avantgárd jelentős stílusirányzatait, a korszak művelődéstörténeti jellegzetességeit! Jellemezze az antinaturalista színjátszás főbb típusait, műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A 20. század első felének művelődéstörténeti jellemzői, az avantgárd stílusirányzatai.
- Az antinaturalizmus drámairodalmának jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (A. Jarry, B. Brecht, L. Pirandello, F. G. Lorca), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a 20. század első felének Európájában.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a műsorrend, a színjátszók működésének jellemzői az antinaturalista játékhagyomány kialakulásának időszakában, a keleti színjátszás hatása.
- Az avantgárd irányzatok néhány kiemelkedő színházi alkotója (A. Appia, E. G. Craig, V. E. Mejerhold, M. Reinhardt), a korszak jellemző játékstílusai, esztétikai, scenikai jellemzői.

10. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **A. Jarry: Übü király**
- **B. Brecht: Koldusopera**
- **L. Pirandello: IV. Henrik**
- **F. G. Lorca: Vérnász**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

11. A. Az amerikai színházművészet és drámairodalom. Mutassa be az USA színházművészetét alakító művelődéstörténeti mozzanatok! Jellemezze az amerikai színjátszás főbb típusait, műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze az amerikai színjáték főbb típusait, a jelentős drámaírókat, a tematikai és dramaturgiai sajátosságokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A 20. század művelődéstörténeti mozzanatai az USA-ban.
- Az amerikai drámairodalom, valamint a zenés színház forrásai, mintái, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (E. O'Neill, A. Miller, T. Williams, E. Albee), tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- Az amerikai színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a Broadway történetének tükrében.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a műsorrend, a színjátszók működésének jellemzői.
- Jellemző prózai és zenés színházi játéktílusok, esztétikai, scenikai jellemzők.

11. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **E. O'Neill: Hosszú út az éjszakába**
- **A. Miller: Az ügynök halála**
- **T. Williams: Macska a forró tetőn**
- **E. Albee: Nem félünk a farkastól**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expozíció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

12. A. Az abszurdtól a kortársig, színházművészeti és drámairodalmi törekvések az utóbbi fél évszázadban. Mutassa be a korszak művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze az ellenszínház, valamint a század második felének fontosabb műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A 20. század második felének művelődéstörténeti jellemzői, mozzanatai, a média új elemei, az abszurd világnézete, filozófiája.
- Az abszurd és a groteszk dráma, jellemző típusok, műfajok, jelentős alkotók (A. Camus, S. Beckett, E. Ionesco, J. Genet, S. Mrożek, H. Pinter, T. Stoppard, J. Osborne), tematikai, dramaturgiai jellemzők.
- Kortárs tendenciák az egyetemes drámairodalomban.
- Az ellenszínházi mozgalom, a színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottságának átalakulása a század végére.
- A színjátszás jelenlegi struktúrái, a színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a műsorrend, a színjátszók működésének jellemzői a századvégi Európában.
- A színház típusok játékstílusának változatai, esztétikai, scenikai jellemzői. Kortárs színházi törekvések.

12. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **A. Camus: Caligula**
- **J. Genet: Cselédek**
- **S. Beckett: Godot-ra várva**
- **E. Ionesco: Az orrszarvú**
- **S. Mrozek: Tangó**
- **H. Pinter: A gondnok**
- **T. Stoppard: Rosencrantz és Guildenstern halott**
- **J. Osborne: Dühöngő ifjúság**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expozíció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

13. A. A magyar színjátszás és drámaidadalom a romantika korában. Mutassa be a korszak művelődéstörténeti alapvonásait! Jellemezze a magyar hivatásos színjátszás történetének első évszázadát, színházait, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A magyar felvilágosodás, a reformkor, a szabadságharc utáni évtizedek művelődéstörténeti jellemzői. A romantika stíluskorszaka a magyar művészetben.
- A magyar színjátszás struktúrái, játéktípusa, esztétikai cél- és eszközrendszerének sajátosságai a 19. század során.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a romantika korában.
- A korszak magyar képző- és iparművészetének tendenciái. A divat és a színpadi viselet, jelmez jellegzetességei.
- A színjátszás feltételrendszere, a színházépület sajátosságai, a játéktér, a műsorrend, a színjátszók működésének jellemzői a vándorszínészet korában. A hivatásos színjátszás kezdetei, a vándorszínészet kora, a Pesti Magyar, később Nemzeti Színház története a Paulay-féle, első aranykorig.
- A korszak jellemző színpadtechnikai apparátusa, technikai vívmányai, megoldásai, a kulisszaszínpad.
- A magyar romantikus dráma forrásai, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (Kisfaludy Károly, Katona József, Vörösmarty Mihály, Szigligeti Ede, Madách Imre), tematikai, dramaturgiai jellemzői.

13. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Katona József: Bánk bán**
- **Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde**
- **Szigligeti Ede: Liliomfi**
- **Madách Imre: Az ember tragédiája**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

14. A. A magyar színjátszás és drámairodalom jellemzői a 19. század végétől a huszadik század közepéig. Mutassa be a korszak művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a magyar színjátszás műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A századvég és a századforduló magyar művelődéstörténetének jellemzői, a naturalizmus, a szimbolizmus, a szecesszió, az expresszionizmus stílusirányzatai a magyar művészetben.
- A korszak képző- és iparművészetének tendenciái.
- A magyar színjátszás struktúrái, műsortípusai, jellemző játéktípusai, esztétikai cél- és eszközrendszerének sajátosságai a 19. század végétől a 20. század derekáig.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a korszakban. A színházépület sajátosságai, a játéktér, a színjátszók működésének jellemzői.
- A Nemzeti Színház, az Operaház, a Vígszínház, más magánszínházak működésének jellemzői az államosításig.
- A korszak jellemző színpadtechnikai apparátusa, technikai vívmányai, megoldásai.
- Drámairodalmi irányok és alkotók a századvégen és a századelőn. A polgári dráma forrásai, mintái, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (Herczeg Ferenc, Füst Milán, Barta Lajos, Molnár Ferenc, Szép Ernő, Heltai Jenő), tematikai, dramaturgiai jellemzői. Új dramaturgiai törekvések a harmincas években (Tamási Áron, Németh László, Márai Sándor).

14. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Herczeg Ferenc: Bizánc**
- **Füst Milán: Boldogtalanok**
- **Barta Lajos: Szerelem**
- **Szép Ernő: Patika**
- **Molnár Ferenc: Játék a kastélyban**
- **Heltai Jenő: A néma levente**
- **Németh László: Villámfénynél**
- **Tamási Áron: Énekes madár**
- **Márai Sándor: Kaland**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

15. A. A magyar színházművészet és drámairodalom jellemzői a két rendszerváltás között. Mutassa be a korszak művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a magyar színjátszás műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a korszak színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A két rendszerváltás közötti négy évtized magyar művelődéstörténetének jellemzői.
- A magyar színjátszás strukturái, műsortípusai, jellemző játéktípusai, esztétikai cél- és eszközrendszerének sajátosságai az egypártrendszer diktatórikus berendezkedésének keretei között.
- A játéktér, a színházépület sajátosságai, scenikai jellemzői, korszak jellemző színpadtechnikai apparátusa.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a két rendszerváltás között. A főváros jelentős prózai és zenés színházai, a kiemelkedő vidéki teátrumok. A korszak meghatározó rendezői, színházalkotói, emblematikus színművészei.
- A korszak drámairodalmának jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (Illyés Gyula, Hubay Miklós, Sarkadi Imre, Örkény István) tematikai, dramaturgiai jellemzői.

15. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom**
- **Illyés Gyula: Különc**
- **Hubay Miklós – Vas István – Ránki György: Egy szerelem három éjszakája**
- **Örkény István: Tóték**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

16. A. Határon túli magyar nyelvű színjátszás, az erdélyi drámairodalom. Mutassa be a határon túli magyar művelődés alapvonásait! Jellemezze a magyar nyelvű színjátszás főbb műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze az erdélyi drámairodalom jelentős színjátéktípusait, alkotóit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a kisebbségi lét feltételrendszerében. Játékkalkalmak, a színjátszók működésének jellemzői. Jelentős teátrumok, kiemelkedő színházi alkotók, rendezők, színészek pályája. Magyar nyelvű színészképzés a határon túl.
- A magyar színjátszás struktúrái, játéktípusai, esztétikai cél- és eszközrendszerének sajátosságai a határon túli területeken az utóbbi fél évszázad során.
- Az erdélyi történelmi vitadráma forrásai, jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (Sütő András, Páskándi Géza, Székely János), tematikai, dramaturgiai jellemzői.

16. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Páskándi Géza: Vendégség**
- **Székely János: Caligula helytartója**
- **Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

17. A. A magyar színházművészet és drámairodalom eredményei az utóbbi negyed században. Mutassa be a korszak művelődéstörténetének alapvonásait! Jellemezze a magyar színjátszás műhelyeit, alkotóit, scenikai, esztétikai, társadalmi feltételrendszerének kialakulását és működését a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a korszak főbb színjátéktípusait, jelentős magyar drámaíróit, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A rendszerváltást követő két évtized magyar művelődéstörténetének jellemzői.
- A magyar színjátszás jelenleg működő, formálódó struktúrái, műsортípusai, jellemző játéktípusai, esztétikai cél- és eszközrendszerének sajátosságai.
- A kortárs drámairodalom jellemző típusai, műfajai, jelentős alkotói (Szakonyi Károly, Szabó Magda, Spiró György, Schwajda György, Kornis Mihály, Parti Nagy Lajos, Háy János) tematikai, dramaturgiai jellemzői.
- A színjátszás kulturális, társadalmi beágyazottsága a rendszerváltást követően. A főváros jelentős színházai, a kiemelkedő vidéki teátrumok. Az új Nemzeti Színház. A korszak meghatározó rendezői, színházalkotói, emblematikus színművészei.

17. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt drámák egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Szakonyi Károly: Adáshiba**
- **Szabó Magda: Régimódi történet**
- **Spiró György: Csirkefej**
- **Schwajda György: Himnusz**
- **Kornis Mihály: Körmagyar**
- **Parti Nagy Lajos: Ibusár**
- **Háy János: A Gézagyerek**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elemzett dráma szerkezetének főbb elemei (expoziáció, alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet), a konfliktusok, késleltetések, fordulatok rendszere, tematikai, stiláris jellemzői, az ábrázolt értékek alakzatai.
- Az elemzett jelenet alakjainak viszonyhálózata, a dialógusok szerkesztési elve, nyelvi formája. Az elemzett drámai alak szándékainak, céljainak, eszközrendszerének sajátosságai, intellektuális, morális tulajdonságai.

18. A. Az egyetemes filmtörténet főbb szakaszai, stílusirányzatai. Mutassa be a filmtörténet fontosabb irányzatainak alapvonásait, a jellemző filmtípusokat! Sorolja fel és jellemezze az egyes irányzatok jelentős alkotóit, alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait! Jellemezze a színház- és filmművészet összefüggéseit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szerzői film társadalmi, kulturális szerepének alakulása a 20. század során, művészfilm-tömegfilm.
- A német expresszionizmus, a francia avantgárd, a szovjet avantgárd, az olasz neorealizmus története, jelentős alkotói, művészi eszközrendszere.
- A francia új hullám, a cseh új hullám, az angol és az amerikai film dühös nemzedéke, a nyugat-német film története, jelentős alkotói, művészi eszközrendszere.
- A dráma és a film közös és eltérő elemei, eszközrendszere. A drámairodalmi mű filmes feldolgozása. A két dramaturgiai szerkezet összevetése. A film sajátos jelrendszere, a képalkotás stílusa.

18. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt filmalkotások egyikének szerkezetét, mutassa be dramaturgiai eszközszerének sajátos jellemzőit!

- **A háromgarasos opera/Koldusopera – G. W. Pabst (1931)**
- **Szentivánéji álom – M. Reinhardt (1935)**
- **A vágy villamosa – E. Kazan (1951)**
- **Macska a forró bádognetűn – R. Brooks (1958)**
- **Dühöngő ifjúság – T. Richardson (1959)**
- **Nem félünk a farkastól – M. Nichols (1966)**
- **Macbeth – R. Polanski (1971)**
- **Woyzeck – W. Herzog (1979)**
- **Rosencrantz és Guildenstern halott – T. Stoppard (1990)**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A dráma és a film közös és eltérő elemei, eszközszerere. A drámairodalmi mű filmes feldolgozása. A két dramaturgiai szerkezet összevetése. A film sajátos jelrendszerere, a képalkotás stílusa.

19. A. Az európai filmművészet jelentős alkotói az utóbbi fél évszázadban. Mutassa be a filmtörténet fontosabb irányzatainak alapvonásait a tárgyalt korszakban! Sorolja fel és jellemezze a szerzői filmművészet jelentős alkotóit, alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szerzői film társadalmi szerepének változása az európai művészet és kultúra utóbbi évtizedeiben.
- Az európai filmművészet kiemelkedő életművei (Bergman, Fellini, Pasolini, Bresson, Forman, Menzel, Wajda, Mihalkov, Tarkovszkij, Antonioni), alkotásai.
- Az európai filmművészet jellemző filmtípusai, film-műfajai, filmstílusai, kiemelkedő filmszínészei az utóbbi fél évszázadban.

19. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt filmalkotások egyikének szerkezetét, mutassa be dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **8 és 1/2 – F. Fellini (1963)**
- **Nagyítás – M. Antonioni (1966)**
- **Jelenetek egy házasságból – I. Bergman (1973)**
- **Etűdök gépzongorára – Ny. Mihalkov (1977)**
- **Danton – A. Wajda (1982)**
- **Az én kis falum – J. Menzel (1985)**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A dráma és a film közös és eltérő elemei, eszközrendszere. A drámairodalmi mű filmes feldolgozása. A két dramaturgiai szerkezet összevetése. A film sajátos jelrendszere, a képalkotás stílusa.

20. A. A magyar filmművészet. Mutassa be a magyar filmtörténet fontosabb szakaszainak alapvonásait! Sorolja fel és jellemezze az egyes szakaszok jelentős alkotóit, alkotásait, tematikai és dramaturgiai sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szerzői film társadalmi szerepének változása a magyar művészet és kultúra utóbbi fél évszázadában.
- A magyar filmművészet kiemelkedő életművei (Szabó István, Sándor Pál, Sára Sándor, Kósa Ferenc, Jancsó Miklós, Fábri Zoltán, Huszárik Zoltán, Várkonyi Zoltán, Makk Károly, Bacsó Péter, Szász János), alkotásai.
- A magyar filmművészet jellemző filmtípusai, film-műfajai, filmstílusai az utóbbi fél évszázadban. A magyar filmművészet új hulláma a hatvanas évektől. Kortárs irányzatok, alkotók.

20. B. Műelemzési ismeretei alapján elemezze az alább felsorolt filmalkotások egyikének szerkezetét, mutassa be – egy jeleneten keresztül – dramaturgiai eszközrendszerének sajátos jellemzőit!

- **Liliomfi - Makk Károly (1954)**
- **Elveszett paradicsom - Makk Károly (1962)**
- **Isten hozta, őrnagy úr! - Fábri Zoltán (1969)**
- **Szerelmem, Elektra - Jancsó Miklós (1974)**
- **Woyzeck – Szász János (1993)**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A dráma és a film közös és eltérő elemei, eszközrendszere. A drámairodalmi mű filmes feldolgozása. A két dramaturgiai szerkezet összevetése. A film sajátos jelrendszere, a képalkotás stílusa.

ÉRTÉKELÉS

Sorszám	Név	Feladat sorszáma	Osztályzat

.....
dátum

.....
aláírás